

УДК [351.74(100):004.9](075.8)

Швець Дмитро Володимирович

доктор юридичних наук, доцент,

перший проректор Харківського національного університету внутрішніх справ

<http://orcid.org/0000-0002-1999-9956>

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ ЦИФРОВОГО СВІТУ В ПОПЕРЕДЖЕННІ ЗЛОЧИНІВ

Останні роки характеризуються перенесенням акцентів у діяльності правоохоронних органів розвинених країн з реактивного принципу до предикативного. Це обумовлено тим фактом, що наслідки від здійснення злочинів з використанням сучасних технологій для людства в багатьох випадках не можуть бути компенсовані будь-якою мірою покарання, особливо у тих випадках, коли йдеться про загибель десятків, сотень і більше людей. У цьому контексті керівники правоохоронних структур намагаються розробити нові стратегії та переформувувати свою діяльність саме виходячи з цієї парадигми.

Використання новітніх технологій цифрового світу в контексті злочинності має двоїстий характер. З одного боку, дані і технології використовуються злочинцями для здійснення кримінальних дій. У цьому плані нові технології входять в число драйверів злочинності. З іншого боку, технології є інструментом, що дозволяє успішно не тільки боротися, але й профілювати кримінал. Тому вивчення зарубіжного досвіду з використання

сучасних інформаційних технологій для розкриття злочинів та запобігання їм є актуальним завданням.

Метою цієї доповіді є дослідження досвіду Великобританії у використанні сучасних технологічних інструментів для профілактики, запобігання і розкриття злочинів.

У найбільш розгорнутому вигляді це питання висвітлено в Сучасній стратегії попередження злочинності (березень 2016 р. Великобританія). Зокрема, в цьому документі зазначено, що ефективні протоколи обміну інформацією та координації дій між центральними і регіональними поліцейськими структурами, бізнесом і громадянським суспільством є ключем до підвищення ефективності боротьби з криміналом. Дані та інформаційно-комунікаційні технології є найважливішим фактором створення систем ефективного обміну відомостями і результативної взаємодії. Якщо ще кілька років тому головні зусилля правоохоронних органів були спрямовані на створення текстових баз даних про організовану і вуличну злочинність, то в цей час ситуація в корені змінилася.

Уже зараз не менше 70 % сховищ даних про кримінал займають відео і фотофайли. З переходом міст Великобританії з населенням понад 100 тис. і всіх транспортних комунікацій країни на 100-процентне охоплення відеоспостереженням (не пізніше 2018 р.) саме відеофайли стануть основним елементом даних і матеріалом для профілактики злочинності та проведення розслідувань. У цей час перед системою кримінальної юстиції та забезпечення правопорядку в Великобританії стоїть завдання не тільки технічно відповісти на цей виклик, але й оснастити засобами та інструментами, що дозволяють максимально повно використовувати відеоінформацію спільно з текстовою та аудіоінформацією.

Британська поліція використовує Великі дані і технології, причому не тільки програмні, але й фізичні технології (типу БПЛА). На відміну від ряду інших країн британський кримінал поступається поліції за своєю оснащеністю. Це дає певні переваги у веденні правоохоронної діяльності. Щоб найкращим

чином використовувати дані й технології, британська поліція планує не тільки здійснити до 2020 р. апаратне і програмне переоснащення, але й, найголовніше, провести суцільне підвищення кваліфікації поліцейських, в першу чергу, на низовому рівні, змінити культуру поліцейських розслідувань.

Найближчим часом не залишиться невисокотехнологічної злочинності взагалі. Навіть вуличні злочинці будуть використовувати ті чи інші плоди високих технологій.

Британський бізнес, особливо ключова галузь господарства – фінансова, вимагає від поліції якісного підвищення рівня протидії високотехнологічній злочинності. Для цього планується продовжити роботу щодо формування спеціалізованих підрозділів з кіберзлочинності.

Разом з тим усі британські поліцейські повинні мати доступ до баз даних і сучасних інструментів, що забезпечують ефективні комунікації, профілактику і розслідування злочинів з використанням інформаційних технологій. Настав час, коли всі британські поліцейські, незалежно від віку, повинні пройти прискорені курси підготовки в галузі використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Такі основні проблеми та виклики є актуальними не тільки у Великобританії, але й для України, тому що злочинність досить часто не має національності.

Одержано 04.12.2020